

تازه های آماری بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۱) میراث فرهنگی

۱-۲- تعداد بازدیدکنندگان از موزه ها و بناهای

تاریخی

در جداول (۲) و (۳) آمارهای مربوط به بازدیدکنندگان از موزه ها و بناهای تاریخی در فصول بهار و تابستان سال های ۹۳ و ۹۴ به تفکیک بازدیدکنندگان داخلی و خارجی ارائه شده است.

در فصول بهار و تابستان سال ۱۳۹۴ تعداد بازدیدکنندگان به حدود ۱۵/۶ میلیون نفر رسیده که نسبت به مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۷ درصد رشد را نشان می دهد. از این تعداد حدود ۱۵ میلیون نفر، بازدیدکننده داخلی و حدود ۵۷۳ هزار نفر بازدیدکننده خارجی بوده است.

جدول (۲)، تعداد بازدیدکنندگان داخلی از موزه ها و بناها تاریخی (نفر-بازدید)

محدوده زمانی	با بلیط	نیم بهاء	رایگان	مجموع
بهار ۹۳	۵۶۱۳۷۰۸	۴۹۷۲۴۴	۳۶۰۹۸۸۴	۹۷۹۰۸۳۶
تابستان ۹۳	۲۵۶۷۹۳۴	۱۳۹۸۷۳۷	۲۷۲۱۲۳	۴۲۳۸۷۹۴
بهار ۹۴	۶۲۵۲۰۱۲	۶۰۰۳۵۲	۳۷۸۶۳۱۷	۱۰۶۳۸۶۸۱
تابستان ۹۴	۳۰۲۰۴۹۰	۲۵۴۸۸۹	۱۱۲۴۷۹۶	۴۴۰۰۱۷۵
رشد بهار ۹۴ نسبت به بهار ۹۳				۹
رشد تابستان ۹۴ نسبت به تابستان ۹۳				۴

مأخذ: اداره کل موزه ها و محاسبات گزارش

۱-۱- تعداد مجوزهای صادره باستان شناسی

در جدول (۱) روند صدور مجوزهای باستان شناسی به منظور کاوش، گمانه زنی به منظور تعیین حریم، بررسی و شناسایی در محوطه های تاریخی و هیئت های مشترک طی فصل پاییز سال های ۹۳ و ۹۴ ارائه شده است.

جدول (۱)، تعداد مجوز صادر شده باستان شناسی

دوره زمانی	پاییز ۹۳	پاییز ۹۴	رشد
کاوش	۷	۲۰	۱۸۶
بررسی و شناسایی	۶	۶	۰
گمانه زنی	۲	۳	۵۰
هیئت های مشترک	۰	۲	-
مجموع	۱۵	۳۱	۱۰۷

مأخذ: پژوهشگاه باستان شناسی

در فصل پاییز سال ۹۴ در مجموع ۳۱ مجوز صادر شده که نسبت به دوره مشابه سال گذشته حدود ۱۰۷ درصد رشد را نشان می دهد. از مجموع ۳۱ مجوز صادر شده در پاییز ۹۴، کاوش ۲۰ مورد مجوز، بررسی و شناسایی ۶ مجوز، گمانه زنی و هیئت های مشترک نیز به ترتیب ۲ و ۳ مجوز صادر شده را به خود اختصاص داده اند.

داشته است. عمده دلیل کاهش این سهم در سال جاری رشد بیشتر صادرات غیرنفتی (۲۴ درصد) در مقایسه با رشد صادرات صنایع دستی می باشد. این ارقام بیانگر سهم ناچیز صنایع دستی از حجم تجارت بین الملل کشور است. با توجه به پتانسیل های موجود، این بخش نیازمند حمایت و سرمایه گذاری بیشتری می باشد.

واردات صنایع دستی در فصل پاییز سال ۱۳۹۴ حدود ۹۱۳ هزار دلار بوده که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۲۰ درصد رشد داشته است. سهم واردات صنایع دستی از کل واردات کشور نزدیک به صفر است. تراز تجاری صنایع دستی در سال ۹۳ و ۹۴ (فصل بهار) مثبت است. در حال حاضر صادرات صنایع دستی حدود ۱۷۹ برابر واردات صنایع دستی می باشد.

جدول (۴)، مقایسه صادرات و واردات صنایع دستی (ارقام به هزار دلار)

رشد	پاییز ۱۳۹۴	پاییز ۱۳۹۳	دوره زمانی
۲/۲	۱۶۲,۹۹۲	۱۵۹,۴۲۰	صادرات صنایع دستی
۲۰	۹۱۳	۷۶۱	واردات صنایع دستی
۲۴	۱۰,۴۰۴,۷۱۶	۸,۴۱۳,۳۶۰	صادرات غیرنفتی
-۲۱	۱/۵	۱/۹	سهم صادرات صنایع دستی از صادرات غیرنفتی (درصد)

مأخذ: سازمان توسعه و تجارت، محاسبات گزارش

جدول (۳)، تعداد بازدیدکنندگان خارجی از موزه ها و بناها تاریخی (نفر-بازدید)

محدوده زمانی	با بلیط	نیم بهاء	رایگان	مجموع
بهار ۹۳	۴۱۹۸۳۴	۶۴	۱۱۱۰۹	۴۳۱۰۰۷
تابستان ۹۳	۱۷۰۳۴۵	۴۹	۱۴۸۴۷	۱۸۵۲۴۱
بهار ۹۴	۳۹۲۸۲۲	۲۷۵	۹۴۸۸	۴۰۲۵۸۵
تابستان ۹۴	۱۶۵۷۲۶	۱۰۷	۴۵۳۱	۱۷۰۳۶۴
رشد بهار ۹۴ نسبت به بهار ۹۳ -۷				
رشد تابستان ۹۴ نسبت به تابستان ۹۳ -۸				

مأخذ: اداره کل موزه ها، محاسبات گزارش

تعداد بازدیدکنندگان خارجی در فصل بهار ۹۴ حدود ۴۰۳ هزار نفر بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۳ حدود ۷ درصد کاهش داشته است. در فصل تابستان ۹۴ نیز شاهد رشد منفی ۸ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل بوده ایم، در فصل تابستان ۹۴ حدود ۱۷۰ هزار بازدیدکننده خارجی از بناها و موزه های تاریخی کشور دیدن کرده اند که این رقم در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (حدود ۱۸۵ هزار نفر) حدود ۸ درصد کاهش را نشان می دهد.

۲) تحولات بخش صنایع دستی

همانطور که در جدول (۴) ملاحظه می شود، در مجموع در فصل پاییز ۹۴ حدود ۱۶۳ میلیون دلار صادرات صنایع دستی داشته ایم که نسبت به دوره مشابه سال قبل حدود ۲ درصد رشد داشته است. سهم صادرات صنایع دستی از کل صادرات غیرنفتی در فصل پاییز سال ۹۴ حدود ۱/۵ درصد بوده که نسبت به پاییز سال ۹۳ کاهش ۲۱ درصدی

۳) تحولات بخش گردشگری

۳-۱- گردشگران ورودی و خروجی

آمارهای بخش گردشگری طی فصل پاییز سالهای ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ در جدول (۵) ارائه شده است.

در فصل پاییز سال ۹۴ حدود ۱/۲ میلیون نفر به کشور وارد شده‌اند که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل حدود ۲ درصد کاهش داشته است. بیشترین و کمترین تعداد گردشگران ورودی در فصل پاییز ۹۴ به ترتیب با ۴۵۴ و ۳۷۲ هزار نفر مربوط به مهر ماه و آذر ماه این سال می‌باشد.

تعداد گردشگران خروجی در فصل پاییز ۹۴ نیز حدود ۱/۵ میلیون نفر بوده که در مقایسه با پاییز سال گذشته ۱/۶ درصد کاهش داشته است.

بررسی تراز گردشگری کشور از لحاظ تعداد گردشگر مؤید کسری تراز در این بخش می‌باشد.

جدول (۵): گردشگران ورودی و خروجی (نفر)

سال	پاییز ۱۳۹۳	پاییز ۱۳۹۴	درصد تغییر
گردشگران ورودی	۱۲۶۰۱۵۸	۱۲۳۱۹۰۹	-۲,۲
گردشگران خروجی	۱۵۴۵۴۵۸	۱۵۱۲۵۲۴	-۲,۱
تراز گردشگری	-۲۸۵۳۰۰	-۲۸۰۶۱۵	-۱,۶

مأخذ: معاونت گردشگری و محاسبات گزارش

۳-۲- واردات و صادرات مسافرت در تراز ارزی

کشور

در جدول (۶)، آمارهای مربوط به واردات و صادرات مسافرت در سه ماهه دوم سالهای ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ ارائه شده است. در فصل تابستان ۱۳۹۴ واردات مسافرت با حدود ۱۱ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۲/۳ میلیارد دلار و صادرات مسافرت با حدود ۱۷ درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل به رقم ۱/۲ میلیارد دلار رسیده است. تراز مسافرتی در این مدت منفی بوده و با افزایش ۵ درصدی نسبت به سال قبل به حدود منفی ۱ میلیارد دلار رسیده است.

جدول (۶): واردات و صادرات مسافرت (ارقام به میلیون دلار)

سال	سه ماهه دوم	سه ماهه دوم	رشد
	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
صادرات مسافرت	۱۰۴۹	۱۲۳۰	۱۷,۳
واردات مسافرت	۲۰۳۵	۲۲۶۵	۱۱,۳
تراز مسافرتی	-۹۸۶	-۱۰۳۵	۵

مأخذ: بانک مرکزی و محاسبات گزارش

شهری در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل حدود ۱۹ درصد رشد داشته که نشان مثبتی برای رونق اقتصاد این بخش می باشد. در ستون چهارم جدول فوق می بینیم که در طی دو دوره مورد بررسی سهم هتل و رستوران در سبد هزینه خانوار افزایش یافته است.

۴-۳- تأسیسات گردشگری

هتل ها و مجتمع های اقامتی

جدول (۸) به بررسی آخرین اطلاعات (تا پایان مهرماه سال ۹۴) مربوط به تأسیسات گردشگری در کشور می پردازد. در مجموع تعداد ۳۱۴۰ واحد اقامتی در کشور وجود دارد که ۱۰۳۸ هتل، ۵۶۶ هتل آپارتمان، ۱۴۴۶ مهمانپذیر و ۹۱ مجتمع اقامتی می باشد. از ۱۰۳۸ هتل اشاره شده حدود ۳۵ درصد یک ستاره، ۳۰ درصد دو ستاره، ۲۵ درصد سه ستاره، ۸ درصد چهار ستاره و ۳ درصد نیز پنج ستاره می باشند.

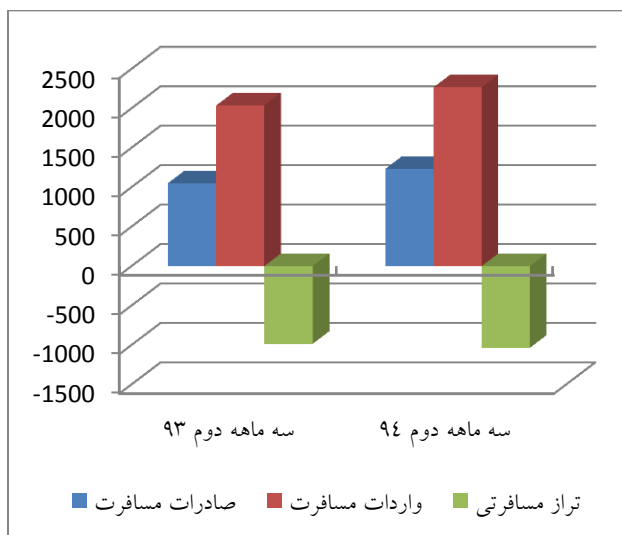
استان خراسان رضوی با ۱۶۸ هتل دارای بیشترین و پس از آن استان مازندران با ۹۷، تهران با ۹۶، اصفهان با ۸۴ و گیلان با ۷۸ هتل به ترتیب رده های اول تا پنجم را به خود اختصاص داده اند.

جدول (۸): آخرین وضعیت تأسیسات گردشگری در کشور

مراکز اقامتی	تعداد کل	تعداد اتاق	تعداد تخت
هتل	۱۰۳۸	۱۰۶۶۷۲	۴۴۱۵۶
هتل آپارتمان	۵۶۶	۳۳۵۴۷	۱۲۴۵۵
مهمانپذیر	۱۴۴۶	۷۳۶۴۵	۲۳۳۲۳
مجتمع اقامتی	۹۱	۶۱۴۲	۲۲۸۱
مجموع	۳۱۴۰	۲۲۰۰۰۶	۸۲۲۱۵

مأخذ: اداره کل نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری

نمودار (۱)، مقایسه صادرات و واردات مسافرت

۳-۳- هزینه خانوار شهری در هتل و رستوران

جدول (۷) به مقایسه متوسط هزینه ناخالص کل و هزینه هتل و رستوران هر خانوار شهری در ۶ ماهه اول سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ می پردازد.

جدول (۷): هزینه هتل و رستوران خانوار شهری (ارقام به میلیون ریال)

سال	متوسط هزینه کل ناخالص	هزینه هتل و رستوران	سهم
۶ ماهه اول ۹۳	۳۱۷	۶,۵	۲,۰۵
۶ ماهه اول ۹۴	۳۳۷	۷,۷	۲,۳
رشد (درصد)	۶,۳	۱۸,۵	۱۲

مأخذ: بانک مرکزی و محاسبات گزارش

متوسط هزینه ناخالص کل خانوار در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به دوره مشابه سال گذشته حدود ۶ درصد رشد نموده است ولی هزینه هتل و رستوران هر خانوار

جدول (۹): سهم سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی ایران (ارقام به میلیارد دلار)

آثار	مقدار	میانگین منطقه	میانگین جهان	رتبه جهانی	رتبه در منطقه
اثر مستقیم (میلیارد دلار)	۹,۱	۵,۷	۱۹,۴	۴۱	۳
اثر کل (میلیارد دلار)	۲۵,۱	۱۵,۴	۵۸,۳	۴۰	۴
درصد سهم مستقیم	۲,۳	۲,۷	۳,۱	۱۳۵	۹
درصد سهم کل	۶,۳	۷,۴	۹,۸	۱۳۷	۹

مأخذ: شورای جهانی سفر و گردشگری، ۲۰۱۵

در خصوص تعداد دفاتر فعال خدمات گردشگری نیز طبق آخرین آمار دریافتی حدود ۳۹۴۰ دفتر خدمات گردشگری در کشور موجود است که استان تهران با حدود ۱۹۰۸ دفتر بیشترین فراوانی را در بین استان های کشور داشته است.

۴) گزارشات بین المللی در خصوص گردشگری

در این بخش به بررسی آخرین گزارشات در خصوص آثار گردشگری بر اقتصاد ایران پرداخته می شود که از گزارش سال ۲۰۱۵ شورای جهانی سفر و گردشگری^۱ استخراج شده است. جدول (۹) به بررسی آثار سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی کشور می پردازد.

سهم مستقیم سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۴ حدود ۹ میلیارد دلار برآورد شده که با این رقم ایران به ترتیب در رتبه های ۴۱ام جهان و چهارم منطقه پس از کشورهای ترکیه، عربستان و مصر قرار گرفته است. سهم کلی سفر و گردشگری حدود ۲۵ میلیارد دلار ارزیابی شده که از این حیث، ایران به ترتیب در جایگاه ۴۰ام جهان و چهارم منطقه قرار گرفته است.

البته با توجه به اینکه محاسبات مربوط به حساب های اقماری گردشگری (TSA) در ایران انجام نمی شود، اعتبار و دقت اعداد و ارقام منتشر شده در گزارش فوق مورد تردید می باشد.

^۱. World Travel & Tourism Council